

Mežsaimniecība

KOOPERATĪVS MEŽSAIMNIEKS

Pirms sešiem gadiem Artis Vaivods žurnālam *Baltijas Koks* stāstīja par kooperācijas lielo nozīmi – skaļi apdomāja par nepieciešamību dibināt kooperatīvu. Vēlāk ceļi saveda ar suitu Grigoriju Rozentālu, kurš uzrunāja Arti Vaivodu izveidot kooperatīva *Mežsaimnieks* Latgales filiāli. Šobrīd kooperatīvs ir lielākais Latvijā gan pēc dalībnieku skaita, gan pēc apgrozījuma. Lai arī Artis Vaivods šajā darbā ir tikai uz puslodzi, šogad viņš kopā ar diviem kolēģiem ir labi pastrādājuši, un vismaz Latgales reģionā kooperatīvs strādā ar peļņu.

Kooperatīvs ar lielāku apjomu var dabūt labāku samaksu un līdz ar to arī peļņu meža īpašniekam, taču vērtīgākais, ko šāda sadarbība var sniegt, ir tieši pēc tam – augsnes sagatavošana, stādu sagādāšana, konsultācijas, kuras apmaksāja Eiropas Savienība. Latvijā ir daudz uzņēmēju, kas nopirks un profesionāli *nogriezīs* mežu, bet pēc tam mežā veicamie darbi vairs neiet tik raiti. Kooperatīvs saviem biedriem palīdz iegūt Eiropas naudu apmežošanai, mazvērtīgu mežaudžu nomaiņai pret augstvērtīgāku, jaunaudžu retināšanai. Pagājušajā stādīšanas sezonā kooperatīva *Mežsaimnieks* biedru īpašumos ir iestādīts vairāk nekā viens miljons stādu! Kad bija problēmas ar stādu sagādi Latvijā, daļu no stādiem ieveda no Lietuvas. Tika veiktas nepieciešamās pārbaudes, vai tie derēs mūsu klimatiskajiem apstākļiem, sertificēšana un citas papīru būšanas. Mazam meža īpašniekam tas nebūtu paveicams. Kooperatīvs nodrošina tādu kā drošības spilvenu visai tautsaimniecības nozarei – kopā ir vieglāk iet uz nelielu risku un pasūtīt lielāku stādu apjomu uz priekšu.

Artis Vaivods priecājas par aplikāciju *LVM GEO*, bez kuras kooperatīva darbība nu jau vairs nebūtu iedomājama. Tagad katram jaunajam kooperatīva biedram ir obligāta prasība šai sistēmai pievienot arī savu īpašumu. Darbi notiek daudz efektīvāk. Kur braukt strādāt, kur augsni gatavot, kur stādīt – to visu var koordinēt caur telefonu. Artis

Vaivods atzīst: «Citādi nemākam un vairs negribam strādāt.»

Kooperatīvs nepārtraukti paplašinās. Artis Vaivods neatceras nevienu, kurš Latgalē būtu no tā izstājies. Svarīgi ir arī kooperatīva ietvaros reģiona griezumā saglabāt zināmu neatkarību, lai paši var labāk plānot savu darbu. Centralizēti veic tikai grāmatvedības lietas.

Artim Vaivodam ar ES atbalstu ir bijušas iespējas plaši apskatīt citu valstu pieredzi. Jāatzīst, ka tur vairs nemaz nesaprot, kā var mežā saimniekot bez kooperācijas – viņiem tajā ir nu jau 100 gadu pieredze. «Nu jau abām pusēm ir, ar ko padalīties, – mēs braucam pie viņiem, viņi – pie mums. Igaunija, Zviedrija, Norvēģija, Somija, Fran-

cija. Pirms dažiem gadiem bijām pie igauņiem – viņiem daudz kas ir lietderīgi datorizēts. Tur noskatītās lietas apkopojām un pastāstījām arī mūsu Valsts meža dienestam (VMD). Piemēram, tev ir ciršanas vecumu sasniedzis mežs, sagatavo iesniegumu un nosūti – vispirms to pārbauda datorprogramma, kas salīdzina, vai attiecīgajam gabalam ir pareizais vecums, vai sakrīt platība, ja tā ir, tad jau pēc dažām minūtēm saņem ciršanas apliecinājumu – par velti! Pie mums tagad vairākkārt grib paaugstināt maksu par katru ciršanas atļaujas saņemšanu.» Artis Vaivods neslēpj sašutumu. «Somijā, piemēram, vispār nav vecuma ierobežojuma. Gribi *griezt* savu mežu pirms laika? *Griez* – pats muļķis. Pie

